

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 15 ΕΤΩΝ

Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών: Έτος 2024 (Περίοδος αναφοράς εισοδήματος: Έτος 2023)

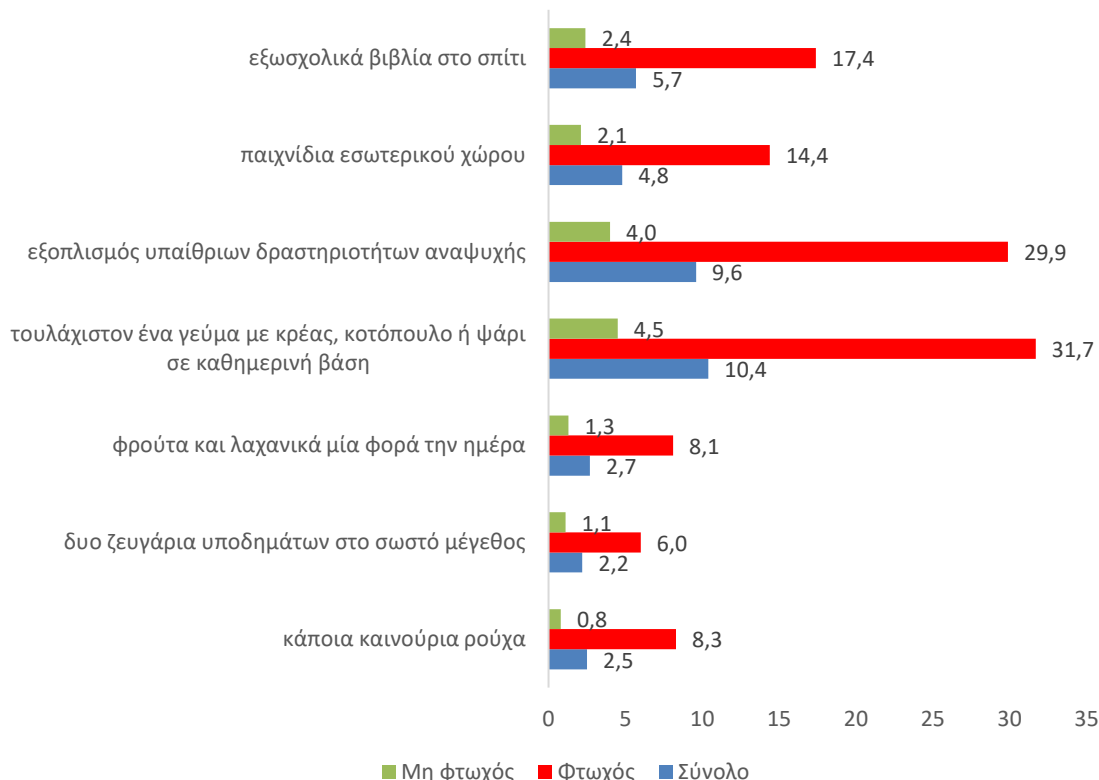
Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοινώνει στοιχεία για την υγεία και τις συνθήκες διαβίωσης των παιδιών ηλικίας μέχρι και 15 ετών. Τα στοιχεία προέρχονται από τη δειγματοληπτική Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, έτους 2024, **με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2023**.

Α. Συνθήκες διαβίωσης παιδιών ηλικίας έως 15 ετών

Τα στοιχεία που συλλέγονται στο πλαίσιο της έρευνας - αναφορικά με την υλική στέρωση των παιδιών - αφορούν στα νοικοκυριά με παιδιά ηλικίας κάτω των 16 ετών, για τα οποία καταγράφεται η οικονομική δυνατότητα ή μη κάθε νοικοκυριού να παρέχει στα παιδιά του ορισμένα βασικά αγαθά και υπηρεσίες.

Γράφημα 1: Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του (έως 15 ετών) βασικά είδη, με διάκριση σε φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό: 2024

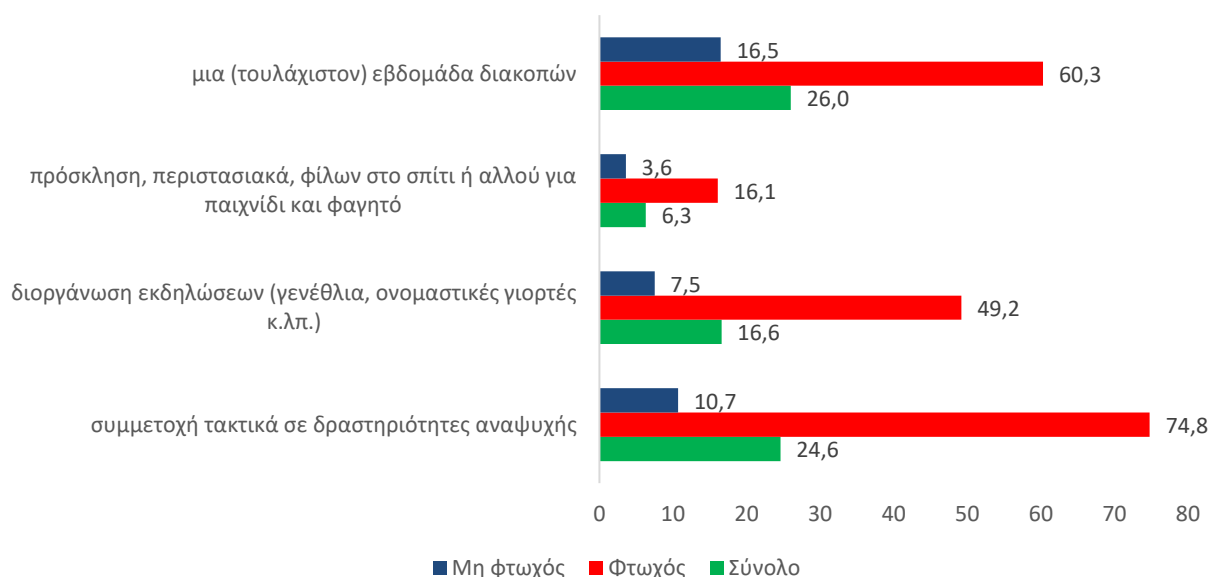
%

- Το 2,5% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του κάποια καινούρια ρούχα. Τα ποσοστά για τον φτωχό πληθυσμό και τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχονται σε 8,3% και 0,8%, αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Το 2,2% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του δύο ζευγάρια υποδημάτων στο σωστό μέγεθος. Τα ποσοστά για τον φτωχό πληθυσμό και τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχονται σε 6,0% και 1,1%, αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Το 2,7% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του φρούτα και λαχανικά μια φορά την ημέρα. Τα ποσοστά για τον φτωχό πληθυσμό και τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχονται σε 8,1% και 1,3%, αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Το 10,4% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του ένα τουλάχιστον γεύμα με κρέας, κοτόπουλο ή ψάρι σε καθημερινή βάση. Τα ποσοστά για τον φτωχό πληθυσμό και τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχονται σε 31,7% και 4,5%, αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Το 9,6% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του εξοπλισμό υπαίθριων δραστηριοτήτων αναψυχής. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τον φτωχό πληθυσμό και τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχονται σε 29,9% και 4,0% (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Το 4,8% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του παιχνίδια εσωτερικού χώρου. Τα ποσοστά για τον φτωχό πληθυσμό και τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχονται σε 14,4% και 2,1%, αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Το 5,7% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του εξωσχολικά βιβλία κατάλληλα για την ηλικία τους. Τα ποσοστά για τον φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό ανέρχονται, αντίστοιχα, σε 17,4% και 2,4% (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Τα αντίστοιχα ποσοστά από την έρευνα έτους 2021 παρουσιάζονται στον Πίνακα 8.

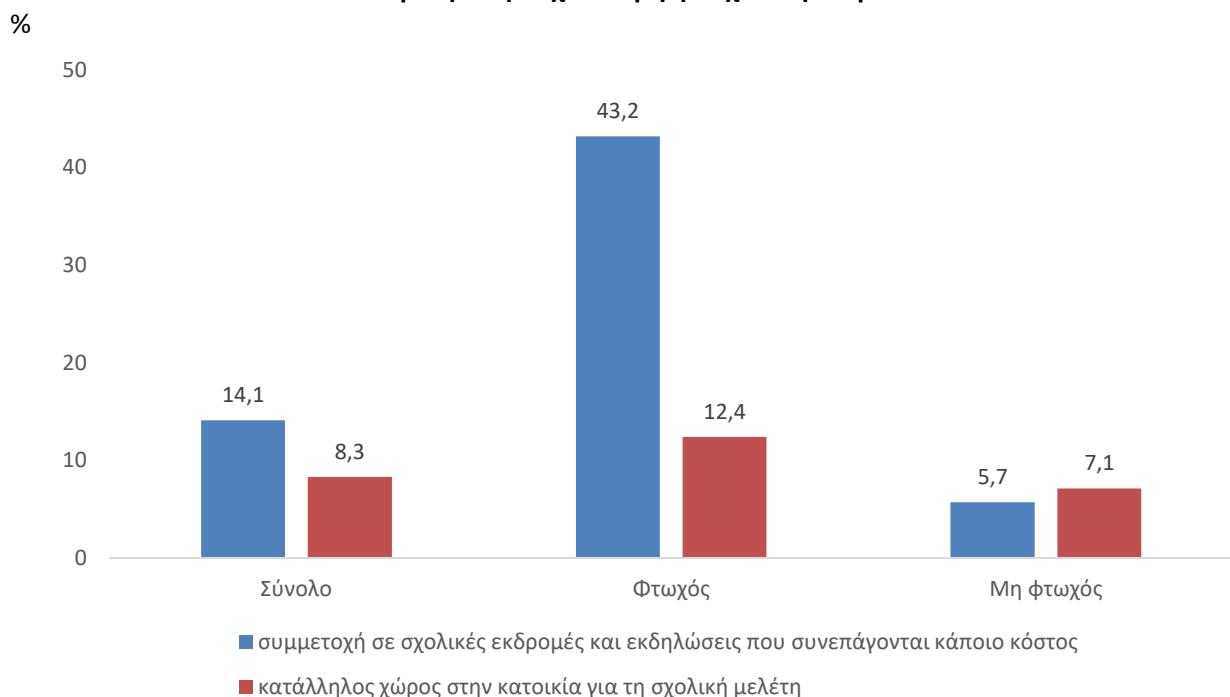
Γράφημα 2: Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να συμμετέχουν τα παιδιά τους (έως 15 ετών) σε δραστηριότητες, διακοπές κ.λπ., με διάκριση σε φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό: 2024

%

- Το ποσοστό του φτωχού πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών που δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να συμμετέχουν τα παιδιά του τακτικά σε δραστηριότητες αναψυχής ανέρχεται σε 74,8%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχεται σε 10,7%. Για το σύνολο του πληθυσμού με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, το αντίστοιχο ποσοστό είναι 24,6% (Γράφημα 2, Πίνακας 1).
- Το 16,6% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να διοργανώνει εκδηλώσεις όπως γενέθλια, ονομαστικές εορτές κ.λπ. για τα παιδιά του και το 6,3% δεν έχει τη δυνατότητα να προσκαλούν τα παιδιά περιστασιακά φίλους στο σπίτι ή αλλού για παιχνίδι και φαγητό. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τον φτωχό πληθυσμό ανέρχονται σε 49,2% και σε 16,1%, ενώ για τον μη φτωχό σε 7,5% και 3,6% (Γράφημα 2, Πίνακας 1).
- Το ποσοστό του φτωχού πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών που δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να παρέχει στα παιδιά του μια εβδομάδα διακοπών ανέρχεται σε 60,3%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχεται σε 16,5%. Για το σύνολο του πληθυσμού με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, το αντίστοιχο ποσοστό είναι 26,0% (Γράφημα 2, Πίνακας 1).
- Τα αντίστοιχα ποσοστά από την έρευνα έτους 2021 παρουσιάζονται στον Πίνακα 9.

Γράφημα 3: Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του που παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, δυνατότητα συμμετοχής σε σχολικές εκδρομές, δραστηριότητες κ.λπ. και κατάλληλο χώρο μελέτης, με διάκριση σε φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό: 2024

- Το 43,2% του φτωχού πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών δηλώνει ότι δεν μπορεί να καλύψει οικονομικά την συμμετοχή των παιδιών του σε σχολικές εκδρομές και εκδηλώσεις που συνεπάγονται κάποιο κόστος, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τον μη φτωχό πληθυσμό ανέρχεται σε 5,7%. Για το σύνολο του πληθυσμού με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, το αντίστοιχο ποσοστό είναι 14,1% (Γράφημα 3, Πίνακας 2).
- Το 8,3% του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών δεν έχει κατάλληλο χώρο στην κατοικία για τη σχολική μελέτη των παιδιών, με τα ποσοστά για τον φτωχό και τον μη φτωχό πληθυσμό να ανέρχονται σε 12,4% και 7,1%, αντίστοιχα (Γράφημα 3, Πίνακας 2).

Όσον αφορά στα αποτελέσματα με βάση τον αριθμό των παιδιών έως 15 ετών στο νοικοκυριό:

- ο πληθυσμός που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών και αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία να παρέχει στα παιδιά του βασικά αγαθά και υπηρεσίες, αφορά κυρίως σε νοικοκυριά με δύο (2) παιδιά έως 15 ετών (Πίνακας 3).
- το ίδιο ισχύει για τον πληθυσμό που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών και αντιμετωπίζει οικονομική αδυναμία να παρέχει στα παιδιά του, που παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε σχολικές εκδρομές και εκδηλώσεις που συνεπάγονται κάποιο κόστος και κατάλληλο χώρο στην κατοικία για τη σχολική μελέτη τους (Πίνακας 4).

B. Υγεία παιδιών ηλικίας έως 15 ετών

Μέσω της έρευνας συλλέχθηκαν επίσης πληροφορίες για τη γενική κατάσταση υγείας των παιδιών ηλικίας έως 15 ετών και για την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες υγείας.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας:

- Το 20,8% των νοικοκυριών έχει τουλάχιστον ένα παιδί ηλικίας έως 15 ετών.
- Το 98,9% των παιδιών ηλικίας έως 15 ετών έχει πολύ καλή ή καλή υγεία, ενώ το 0,6% μέτρια και το 0,5% κακή ή πολύ κακή υγεία (Πίνακας 5).
- Το 0,3% των παιδιών ηλικίας έως 15 ετών περιόρισαν, λόγω προβλημάτων υγείας, τις δραστηριότητές τους για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών (Πίνακας 6).
- Το 45,9% του πληθυσμού που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, χρειάστηκε, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, ιατρική εξέταση ή θεραπεία για το/τα παιδί/παιδιά του.
- Το 0,6% του πληθυσμού που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών και χρειάστηκε ιατρική εξέταση ή θεραπεία για το/τα παιδί/παιδιά του, δεν την έλαβε/έλαβαν.
- Ο κύριος λόγος (87,7%) για τον οποίο το/τα παιδί/παιδιά δεν έλαβε/έλαβαν την αναγκαία ιατρική εξέταση ή θεραπεία, ήταν η μεγάλη λίστα αναμονής ή το γεγονός ότι το επόμενο διαθέσιμο ραντεβού ήταν πολύ αργά.
- Το 31,0% του πληθυσμού που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών, χρειάστηκε, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία για το/τα παιδί/παιδιά του.
- Το 3,3% του πληθυσμού που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών και χρειάστηκε οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία για το/τα παιδί/παιδιά του, δεν την έλαβε/έλαβαν (Πίνακας 7).
- Ο κύριος λόγος (84,9%), για τον οποίο το/τα παιδί/παιδιά δεν έλαβε/έλαβαν την αναγκαία οδοντιατρική/στοματολογική/ορθοδοντική εξέταση ή θεραπεία ήταν οικονομικός.

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1

Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιόει σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του (έως 15 ετών) βασικά είδη και υπηρεσίες, με διάκριση σε φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό: 2024

%

Βασικά είδη και υπηρεσίες	Πληθυσμός με τουλάχιστον 1 παιδί ηλικίας έως 15 ετών		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Καινούρια ρούχα	2,5	8,3	0,8
Δυο ζευγάρια υποδημάτων στο σωστό μέγεθος	2,2	6,0	1,1
Φρούτα και λαχανικά μία φορά την ημέρα	2,7	8,1	1,3
Τουλάχιστον ένα γεύμα με κρέας, κοτόπουλο ή ψάρι σε καθημερινή βάση	10,4	31,7	4,5
Εξωσχολικά βιβλία στο σπίτι	5,7	17,4	2,4
Εξοπλισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αναψυχής	9,6	29,9	4,0
Παιχνίδια εσωτερικού χώρου	4,8	14,4	2,1
Συμμετοχή τακτικά σε δραστηριότητες αναψυχής	24,6	74,8	10,7
Διοργάνωση εκδηλώσεων (γενέθλια, ονομαστικές γιορτές κλπ.)	16,6	49,2	7,5
Πρόσκληση, περιστασιακά, φίλων στο σπίτι ή αλλού για παιχνίδι και φαγητό	6,3	16,1	3,6
Μία εβδομάδα διακοπών	26,0	60,3	16,5

Πίνακας 2

Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιόει σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του (έως 15 ετών) που παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, δυνατότητα συμμετοχής σε σχολικές εκδρομές, δραστηριότητες κ.λπ. και κατάλληλο χώρο μελέτης, με διάκριση σε φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό: 2024

%

	Πληθυσμός με τουλάχιστον 1 παιδί ηλικίας έως 15 ετών		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Συμμετοχή σε σχολικές εκδρομές και εκδηλώσεις που συνεπάγονται κάποιο κόστος	14,1	43,2	5,7
Κατάλληλος χώρος στην κατοικία για τη σχολική μελέτη	8,3	12,4	7,1

Πίνακας 3

Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του (έως 15 ετών) βασικά είδη και υπηρεσίες, με βάση τον αριθμό των παιδιών ανά νοικοκυριό: 2024

%

Βασικά είδη και υπηρεσίες	Πληθυσμός με:		
	1 παιδί	2 παιδιά	3 παιδιά ή περισσότερα
Καινούρια ρούχα	1,9	3,0	2,7
Δυο ζευγάρια υποδημάτων στο σωστό μέγεθος	1,1	3,7	1,6
Φρούτα και λαχανικά μία φορά την ημέρα	2,1	3,8	2,0
Τουλάχιστον ένα γεύμα με κρέας, κοτόπουλο ή ψάρι σε καθημερινή βάση	10,3	10,2	11,3
Εξωσχολικά βιβλία στο σπίτι	4,4	7,2	5,5
Εξοπλισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αναψυχής	9,8	9,9	8,6
Παιχνίδια εσωτερικού χώρου	4,5	6,2	2,2
Συμμετοχή τακτικά σε δραστηριότητες αναψυχής	26,4	24,2	20,8
Διοργάνωση εκδηλώσεων (γενέθλια, ονομαστικές γιορτές κλπ.)	16,4	16,8	16,8
Πρόσκληση, περιστασιακά, φίλων στο σπίτι ή αλλού για παιχνίδι και φαγητό	6,9	6,6	4,0
Μία εβδομάδα διακοπών	26,4	23,5	30,9

Πίνακας 4

Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιού σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του (έως 15 ετών) που παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, δυνατότητα συμμετοχής σε εκδρομές, δραστηριότητες κ.λπ. και κατάλληλο χώρο μελέτης, με βάση τον αριθμό των παιδιών ανά νοικοκυριό: 2024

%

	Πληθυσμός με:		
	1 παιδί	2 παιδιά	3 παιδιά ή περισσότερα
Συμμετοχή σε σχολικές εκδρομές και εκδηλώσεις που συνεπάγονται κάποιο κόστος	12,5	14,3	9,1
Κατάλληλος χώρος στην κατοικία για τη σχολική μελέτη	4,8	10,9	6,7

Πίνακας 5
Κατάσταση υγείας παιδιών ηλικίας έως 15 ετών: 2024

Κατάσταση υγείας	%
Πολύ καλή, καλή	98,9
Μέτρια	0,6
Κακή, πολύ κακή	0,5

Πίνακας 6
Περιορισμός δραστηριοτήτων παιδιών ηλικίας έως 15 ετών λόγω προβλήματος υγείας: 2024

Περιορισμός δραστηριοτήτων	%
Ναι, πάρα πολύ	0,2
Ναι, αλλά όχι πάρα πολύ	0,1
Όχι	99,7

Πίνακας 7
Πληθυσμός που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών και δεν έλαβε ιατρική/οδοντιατρική εξέταση ή θεραπεία για το/α παιδί/ά του (έως 15 ετών), ενώ πραγματικά χρειαζόταν: 2024

Μη υποβολή σε:	%
Ιατρική εξέταση ή θεραπεία	0,6
Οδοντιατρική εξέταση ή θεραπεία	3,3

Πίνακας 8

Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του (έως 15 ετών) βασικά είδη και υπηρεσίες, με διάκριση σε φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό: 2021

%

Βασικά είδη και υπηρεσίες	Πληθυσμός με τουλάχιστον 1 παιδί ηλικίας έως 15 ετών		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Καινούρια ρούχα	2,6	6,2	1,5
Δυο ζευγάρια υποδημάτων στο σωστό μέγεθος	2,3	6,3	1,1
Φρούτα και λαχανικά μία φορά την ημέρα	3,2	9,7	1,2
Τουλάχιστον ένα γεύμα με κρέας, κοτόπουλο ή ψάρι σε καθημερινή βάση	5,9	18,2	2,1
Εξωσχολικά βιβλία στο σπίτι	10,9	22,0	7,4
Εξοπλισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αναψυχής	8,6	18,0	5,7
Παιχνίδια εσωτερικού χώρου	6,6	15,9	3,8
Συμμετοχή τακτικά σε δραστηριότητες αναψυχής	20,6	32,5	16,9
Διοργάνωση εκδηλώσεων (γενέθλια, ονομαστικές γιορτές κλπ.)	13,5	23,7	10,3
Πρόσκληση, περιστασιακά, φίλων στο σπίτι ή αλλού για παιχνίδι και φαγητό	6,0	12,3	4,0
Μία εβδομάδα διακοπών	26,9	52,0	19,1

Πίνακας 9

Οικονομική αδυναμία του πληθυσμού που διαβιοί σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του (έως 15 ετών) που παρακολουθούν κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης, δυνατότητα συμμετοχής σε σχολικές εκδρομές, δραστηριότητες κ.λπ. και κατάλληλο χώρο μελέτης, με διάκριση σε φτωχό και μη φτωχό πληθυσμό: 2021

%

	Πληθυσμός με τουλάχιστον 1 παιδί ηλικίας έως 15 ετών		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Συμμετοχή σε σχολικές εκδρομές και εκδηλώσεις που συνεπάγονται κάποιο κόστος	12,2	21,3	9,4
Κατάλληλος χώρος στην κατοικία για τη σχολική μελέτη	1,8	5,0	0,8

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions - EU-SILC)	Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το έτος 2003, το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό. Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.
Νομικό πλαίσιο	Η έρευνα διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου (ΕΕ) 2019/1700 για τις κοινωνικές στατιστικές και διενεργήθηκε με Απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ.
Περίοδος αναφοράς του εισοδήματος	Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος.
Κάλυψη	Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους. Εξαιρούνται από την έρευνα: ▪ Οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. Συλλογικές κατοικίες θεωρούνται και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τρόφιμους. ▪ Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.
Μεθοδολογία	Η έρευνα είναι δειγματοληπτική με σχεδιασμό με μερικώς επικαλυπτόμενο δείγμα (rotational integrated design), που επιλέχτηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους. Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υποδείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων, ίση με τη διάρκεια του κάθε panel. Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2011 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς. Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης: Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμερίσης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα. Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους: ▪ >= 30.000 κατοίκους ▪ 5.000 - 29.999 κατοίκους ▪ 1.000 - 4.999 κατοίκους ▪ 0 - 999 κατοίκους Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές Εποπτείες. Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφάνειας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από

φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από τον σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφάνειας.

Η έρευνα σχεδιάστηκε αρχικά το 2003 για αξιόπιστα αποτελέσματα σε επίπεδο Χώρας.

Ο αρχικός σχεδιασμός τροποποιήθηκε σταδιακά από το έτος 2015 προκειμένου να επιτευχθούν οι βασικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και οι εθνικές ανάγκες. Το έτος 2019, ο τρόπος υπολογισμού του δείγματος βασίστηκε στα αποτελέσματα του έργου «Μελέτη του υφιστάμενου δειγματοληπτικού σχεδιασμού της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) με σκοπό την αύξηση/προσαρμογή του δείγματος σε επίπεδο Περιφέρειας (NUTSII)» για τη βελτίωση των δεικτών και σε επίπεδο Περιφέρειας.

Μέγεθος δείγματος Κατά το έτος 2024 η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 10.445 νοικοκυριών και σε 21.911 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων 19.341 ηλικίας 16 ετών και άνω. Ο μέσος όρος μελών υπολογίστηκε ανά νοικοκυριό σε 2,1.

Σταθμίσεις Για την εκτίμηση των χαρακτηριστικών της έρευνας τα στοιχεία κάθε ατόμου και κάθε νοικοκυριού του δείγματος πολλαπλασιάστηκαν με έναν αναγωγικό συντελεστή. Ο αναγωγικός συντελεστής προκύπτει ως το γινόμενο των ακόλουθων τριών παραγόντων (σταθμίσεων):

α) της αντίστροφης πιθανότητας επιλογής του ατόμου, που συμπίπτει με την αντίστροφη πιθανότητα επιλογής του νοικοκυριού,

β) του αντίστροφου του ποσοστού απόκρισης των νοικοκυριών εντός του στρώματος,

γ) ενός διορθωτικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπο ώστε:

i) Η εκτίμηση των ατόμων, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών που θα προκύψει ανά γεωγραφική περιφέρεια να συμπίπτει με τον αντίστοιχο αριθμό που υπολογίστηκε με προβολή για την περίοδο αναφοράς της έρευνας και βασίστηκε στη Φυσική Κίνηση Πληθυσμού (Απογραφή Πληθυσμού 2021 και Γεννήσεις, Θάνατοι, Μετανάστευση).

ii) Η εκτίμηση των νοικοκυριών, κατά τάξη μεγέθους (1, 2, 3, 4+ μέλη) και κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς, να συμπίπτει με αυτή του έτους αναφοράς που υπολογίστηκε με προβολή βασισμένη στην Απογραφή Πληθυσμού έτους 2021.

Μεθοδολογία μέτρησης της φτώχειας Η γραμμή φτώχειας (το κατώφλι της φτώχειας) υπολογίζεται με τη σχετική έννοια (φτωχός σε σχέση με τους άλλους) και ορίζεται στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού, με βάση την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του ΟΟΣΑ, διαφοροποιούμενη από την έννοια του κινδύνου της απόλυτης φτώχειας (ο φτωχός που στερείται βασικών μέσων επιβίωσης). Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:

- Το εισόδημα από εργασία.
- Το εισόδημα από περιουσία.
- Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις.
- Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά.
- Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης.

Εισοδηματικές συνιστώσες, όπως το τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοκατοίκηση, οι έμμεσες κοινωνικές μεταβιβάσεις, τα εισοδήματα σε είδος και οι τόκοι από δάνεια, είναι δυνατόν να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα. Τα εισοδήματα αυτά καταγράφονται από το έτος 2007, αλλά δεν συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του διαθέσιμου εισοδήματος.

Ισοδύναμο εισόδημα Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ.

Επισημαίνεται ότι στην κατανομή κατά άτομο θεωρείται, με βάση τον παραπάνω ορισμό, ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού κατέχει το ίδιο εισόδημα που αντιστοιχεί στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο διαβίωσης. Συνεπώς, στην κατά άτομο κατανομή, το εισόδημα που αποδίδεται σε κάθε άτομο δεν αντιπροσωπεύει χρηματική απολαβή, αλλά έναν δείκτη επιπέδου διαβίωσης.

Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτοαπασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κλπ.), δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που, ενδεχομένως, επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.

Κλίμακα ισοδυναμίας	Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται με βάση την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία ορίζεται συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για το δεύτερο ενήλικα και μέλη 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω. <u>Παράδειγμα:</u> Το εισόδημα ενός νοικοκυριού με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κάτω των 14 ετών διαιρείται με το συντελεστή ισοδυναμίας $(1+0,5+(2 \times 0,3)=)$ 2,1, ενός νοικοκυριού με δύο ενήλικες με $(1+0,5=)$ 1,5, ενός νοικοκυριού με 2 ενήλικες και 2 παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω με $(1+(3 \times 0,5)=)$ 2,5 κ.λπ.
Εξαρτώμενα παιδιά	Εξαρτώμενα παιδιά θεωρούνται τα παιδιά ηλικίας έως 16 ετών, καθώς και τα παιδιά ηλικίας έως 24 ετών που είναι οικονομικά μη ενεργά (μαθητές, σπουδαστές, στρατιώτες, νοικοκυρές, κ.λπ.).
Κατάσταση πληθυσμού	Φτωχός πληθυσμός: Ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μικρότερο από ή ίσο με το κατώφλι της φτώχειας. Μη Φτωχός πληθυσμός: Ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μεγαλύτερο από το κατώφλι της φτώχειας.
Μεταβλητές	Οικονομική δυνατότητα του πληθυσμού που διαβιό σε νοικοκυριά με ένα τουλάχιστον παιδί ηλικίας έως 15 ετών να παρέχει στα παιδιά του: - ο καινούρια ρούχα - ο δυο ζευγάρια υποδημάτων στο σωστό μέγεθος - ο φρούτα και λαχανικά μία φορά την ημέρα - ο τουλάχιστον ένα γεύμα με κρέας, κοτόπουλο ή ψάρι σε καθημερινή βάση - ο εξωσχολικά βιβλία στο σπίτι, κατάλληλα για την ηλικία τους - ο εξοπλισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αναψυχής - ο παιχνίδια εσωτερικού χώρου - ο δυνατότητα συμμετοχής τακτικά σε δραστηριότητες αναψυχής - ο δυνατότητα διοργάνωσης εκδηλώσεων (γενέθλια, ονομαστικές γιορτές) - ο δυνατότητα να προσκαλούν περιστασιακά φίλους στο σπίτι ή αλλού για παιχνίδι και φαγητό - ο δυνατότητα συμμετοχής σε σχολικές εκδρομές και εκδηλώσεις - ο κατάλληλος χώρος στην κατοικία για τη σχολική μελέτη τους - ο μια εβδομάδα διακοπών
Παραπομπές	Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ σχετικά με την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών